

Motion till riksdagen 2016/17:345

av **Anders Åkesson och Peter Helander (båda C)**

Nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I den snabba urbaniseringen som sker klyvs Sverige. Människor känner oro för sina jobb, för sitt företag, för sina barns uppväxtmiljö, för tryggheten på ålderns höst. Detta blir tydligt när vi drar slutsatser ifrån det senaste valet. Ska det vara möjligt att bo, arbeta och leva i hela landet? Är det viktigt att även boende på landsbygden har tillgång till bredband, bensinstationer, livsmedelsbutik, kollektivtrafik, skola och vårdcentral?

Tycker du att beslut ska fattas så nära människor som möjligt? I så fall är det hög tid att regering och riksdag utvecklar en nationell strategi för tillväxt och grundläggande service på landsbygden.

Människors möjlighet att kunna bo, leva och arbeta på landsbygden förutsätter att det finns jobb. Då måste vi ha en politik som gynnar jobbskapandet i växande företag, och en miljöpolitik som ger förutsättningar för en hållbar tillväxt. Det här kan framstå som väldigt logiskt, ändå är vi alltför få som driver en sådan politik.

Sveriges landsbygd har en enorm potential. Nya företag växer upp från Kiruna till Trelleborg. Fyra av fem nya jobb skapas av småföretagare, många av dem på landsbygden. Men om jobben ska bli fler måste vi helt enkelt underlätta för de som skapar jobben, alltså företagen.

Vi vet vilken kraft som finns om vi ger hela landet chansen. Det skapas jobb för fler människor och landsbygden växer. Fler flyttar dit och underlag för skola, vård och omsorg säkerställs. Hoppet och glädjen ökar. Man känner sig sedd och uppskattad. För Centerpartiet är det självklart att landsbygden ska stå stark på egna ben och inte hamna i en beroendeställning gentemot storstadsregionerna eller allmosor från staten.

Landsbygden får inte bli ett Skansen dit man kommer för att se röda stugor, ett utvecklat jordbruk och fritt strövande rovdjur. För vi vet att Sverige är större än storstaden. Landsbygdsperspektivet är ett grundfundament och vårt arbete med att skapa världens modernaste landsbygd har bara börjat. Vi vill att alla delar av vårt avlånga land ska få möjligheter att växa och utvecklas utifrån sina förutsättningar och villkor.

Alltför många människor runt om i landet upplever service och grundläggande samhällsfunktioner som ett allt ihålligare lapptäcke. Detta är inte långsiktigt hållbart. Att ha tillgång till en fungerande grundläggande service på rimligt avstånd är en förutsättning för att man ska kunna bo och verka på en ort. Det är därför rimligt att en servicegaranti som innebär rätt till offentlig service ingår som en del i den nationella strategin för tillväxt och grundläggande service i hela landet. Det innebär att vi tydliggör en lägsta nivå – ett golv – på tillgången till samhällsfunktioner och tjänster som medborgare i Sverige har rätt till, oavsett var i landet man bor.

Ett första steg på vägen mot en sådan garanti är att förverkliga den rapport om myndigheternas service i samverkan som Statskontoret tidigare presenterat. Viktiga steg mot service i hela landet är fortsatta bredbandssatsningar, en definierad rätt till postservice, tillgång till försäkringskassa, arbetsförmedling och polis, fortsatt uppföljning av mobiltelefonioperatörernas utfästelser om täckning.

Tillgången till kommersiell service är precis som tillgången på offentlig service, en viktig förutsättning för landsbygdens och hela landets tillväxt. Få människor är beredda att bo, leva och driva företag på en plats där det är ett stort och tidskrävande projekt att tanka bilen eller att köpa några liter mjölk i affären. Alliansregeringens förstärkningar i landsbygdsprogrammet skapar incitament för att fler lanthandlare, tankstationer, apotek och andra kommersiella nyckelfunktioner finns kvar, utvecklas och nyetableras i hela landet. Denna satsning på tillgänglighet måste fortsätta.

Om vi som nation vill satsa på landsorten/landsbygden kan staten gå i täten och tydligt visa att man menar allvar genom att decentralisera sina egna verk och myndigheter. Men under det senaste året under vänsterregeringens ledning har centraliseringen ökat i takt och allt fler verk och myndigheter lägger ner sina representationer runt om i landet.

Koncentrationen av myndigheter till Stockholmsområdet är inte problemfritt. Det innebär stora kostnader i form av lokalhyra. Kostnader som skulle kunna användas till annat, som exempelvis att satsa på jobbskaparna eller till insatser för att klara klimatutmaningen. Det innebär också en olycklig koncentration av makt och arbetstillfällen till Stockholmsområdet. Det finns kompetenser och behov av arbete även i andra delar av landet och en decentralisering av statens verksamheter skulle innebära en injektion för landsorten/landsbygdens utveckling. Om fler myndigheter var lokaliserade utanför storstadsområdena, och utnyttjade sina lokaler effektivare, är besparingspotentialen sannolikt mycket stor.

Utöver detta vill vi effektivisera myndigheternas arbete och se vad som kan decentraliseras ut till regioner och kommuner. Vad kan göras effektivare och enklare? Finns det fördelar att handläggningen kommer närmare invånarna? Ett sådant agerande från statsmakten bli en tydlig signal att man tror på en stark utveckling också utanför storstadsområdena. Men då krävs det ett sammanhållet arbete med att utveckla nationell strategi för tillväxt och grundläggande service som omfattar hela landet.